

В. П. Старик

Одовічук (Одовійчук) Іван Ількович

ОДОВІЧУК (ОДОВІЙЧУК) Іван Ількович (14. 07. 1895, с. Балківці, нині Сучав. пов., Румунія – 10. 12. 1971, смт Воловець, нині Мукачів. р-ну Закарп. обл., похов. у м. Тячів Закарп. обл.) – правознавець, громадський діяч. Навч. у держ. нім.-укр. гімназії у м. Серет (нині Румунія). Під час 1-ї світової війни служив у австро-угор. армії. Від листопада 1918 – в УГА, воював у складі 4-ї Золочів. бригади. У липні 1919 потрапив у польс. полон і був інтернований у таборі в м. Брест-Литовський (нині Брест, Білорусь). Написав спогади про знущання польс. окупац. влади над укр. військовополоненими, опубл. у кн. О. Меґаса «Трагедія Галицької України» (Вінніпег, 1920). Після повернення на Буковину навч. в університеті. Від 1922 жив на Мармарощині. Спочатку працював службовцем-практикантом у с. Довге Поле, 1924 відкрив адвокат. канцелярію у м. Мараморош-Сіґет (нині м. Сіґету-Мармацієй, Румунія). Очолював боротьбу українців Мармарощини за відкриття укр. шкіл. Від 1931 – голова Руської партії в Мармарощині, від 1934 – голова комітету Культур. фонду ім. Ю. Федьковича, від 1939 – чл. Укр. громад. комітету, що надавав допомогу втікачам з Карпат. України. 13 червня 1940 заарешт. румун. владою «за антидерж. діяльність», звільнений у вересні того ж року після окупації Мармарощини Угорщиною. Восени 1942 мобілізов. до угор. армії, воював на Сх. фронті як офіцер зв'язку. У січні 1943 був поранений, контужений і обморожений. Після лікування та демобілізації працював у локал. військ. структурах і продовжував адвокат. діяльність у м. Мараморош-Сіґет. З приходом рад. військ від жовтня 1944 – префект повіту Мараморош-Сіґет. Як кер. повіт. делегації на 1-му з'їзді Нар. комітетів Закарп. України у Мукачєво 26 листопада 1944 виступив із закликом приєднати Мармарощину до Закарп. України. Восени 1944 ініціював заснування укр. гімназії у м. Мараморош-Сіґет (закрита 1960, відновлена 1997 як Укр. ліцей ім. Т. Шевченка, нині – єдина на тер. Румунії середня школа з українською мовою викладання). Голова 1-го Округ.

з'їзду Нар. комітетів Марамарос. округу, який 4 лютого 1945 прийняв рішення возз'єднати Мармарощину як частину Закарп. України з УРСР. У квітні того ж року був змушений скласти свої повноваження під загрозою фіз. розправи з боку румун. активістів і тиском рад. окупац. адміністрації та виїхав до Тячева. Майно родини О. у м. Мараморош-Сіґет розграбовано, а їхній будинок націоналізувала румун. влада. 25 серпня 1945 вручив Нар. раді Закарп. України в Ужгороді підписану представниками затисян. укр. громад «Петицію українського народу Мармарощини» про знуцання румун. влади над українцями, що містила вимогу об'єднання Мармарощини з Закарпаттям і УРСР, однак її було проігноровано. Працював дир. Солотвин. солерудника (Тячів. р-ну); 1947–55 – керівник юрид. консультації у смт Великий Бичків (Рахів. р-ну Закарп. обл.), згодом очолював колегію адвокатів Тячів. р-ну. Від 1957 – на пенсії. Автор багатьох публіцист. і поет. творів, друк. спогадів «Про боротьбу за українську школу в Мараморощині» (1958–59).

Рекомендована література

1. Відзначене буковинського офіцера-Українця // Буковина. 1917, 2 квіт.;
2. Примусова втеча з Карпатської України на чужину // Діло. 1939, 24 берез.;
3. Буковина, її минуле і сучасне. Париж; Філадельфія; Детройт, 1956;
4. I. Gherheș. Studiu de caz: regimul lui Ivan Odoviciuc în Maramureș (20 ianuarie – 9 aprilie 1945) // Stalinizare și destalinizare. Evoluții instituționale și impact social. București, [2014]; Одовічук Я. Свідомий син свого народу і заручник своєї епохи // Укр. вісн. 2016. № 9–10;
5. Онищук Я. Іван Одовічук – захисник рідномовної та культурної ідентичності української меншини // Там само. 2017. № 7–8.

Бібліографічний опис:

Одовічук (Одовійчук) Іван Ількович / В. П. Старик // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2022. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-75077>. – Останнє поновлення : 2023.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).